

Pedagogisch Werkplan

Buitenschoolse opvang

Groene Draad

Buitenschoolse opvang Groene Draad

Schrijfsessie: 3 juli 2019
Concept: 29 juli 2019
Laatst bijgewerkt: december 2020
Vergunning: 88 kindplaatsen

Locatie gegevens

Adres: Van Hogendorpstraat 1025
Postcode: 3135 BK Vlaardingen
Telefoonnummer: 010-3136270 / 06-39837136
Emailadres: opvang.groenedraad@wijzer.nu
LRKP-nummer: 533538725

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Doelstelling, missie/visie van Wijzer in Opvang en Onderwijs.....	3
De locatie.....	4
Buiten locatie 'Buutvrij' als extra ruimte / opvang mogelijkheid.....	4
In het kindcentrum.....	5
Het Pedagogisch klimaat	5
Pedagogische ondersteuning	5
Mentorschap	5
Verzorging en gezonde leefstijl	6
Activiteitsaanbod	6
Inzet van medewerkers	6
Dagindeling.....	6
Plaatsing	7
Wennen	7
Ouderportaal Konnect.....	7
Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie	8
Oudercommissie.....	8
Vakantieopvang.....	8
Kinderparticipatie op de BSO	8
Klachten en geschillencommissie.....	8
De pedagogisch basisdoelen in de praktijk	10
De interactievaardigheden in de praktijk.....	12

Inleiding

Wijzer in Opvang en Onderwijs is een overkoepelende organisatie in Vlaardingen en Maassluis voor integrale kindcentra, kinderopvang, speciaal (basis) onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs en onderwijs voor nieuwkomers. Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een openbare identiteit. Dit pedagogisch werkplan is gebaseerd op het pedagogisch beleid van Wijzer in Opvang en Onderwijs. Hierin is te lezen hoe de medewerkers uitvoering geven aan de diverse wet en regelgeving vanuit de WET IKK en de pedagogisch basisdoelen die zijn omschreven door ontwikkelingspsycholoog Marianne Riksen-Walraven. In dit werkplan is het belang van partnerschap met ouders omschreven en via welke methode kinderen gevolgd worden in de ontwikkeling.

Doelstelling, missie/visie van Wijzer in Opvang en Onderwijs

Welbevinden is een voorwaarde voor kinderen en medewerkers om zich te kunnen ontwikkelen. Wijzer in Opvang en Onderwijs stelt zich ten doel gedurende de dag of een gedeelte daarvan de zorg, opvoeding en onderwijs op zich te nemen van kinderen vanaf 10 weken tot en met het einde van de basisschoolleeftijd. Het kind staat centraal, voelt zich welkom, gezien en gehoord en krijgt alle mogelijkheden om zich te ontwikkelen en talenten te ontdekken. De medewerkers creëren een veilige en inspirerende omgeving en streven naar een doorgaande lijn voor ieder kind vanuit één visie en één team. De medewerkers zorgen dat, ongeacht verschillen, het talent wordt benut en dat iedereen mee doet.

De medewerkers voelen zich betrokken en van betekenis voor de ontwikkeling van alle kinderen. Door een uitdagend aanbod sluiten we naadloos aan bij de behoefte, eigenheid en ontwikkelingsmogelijkheden van ieder kind. De medewerkers zorgen voor opvang en onderwijs op maat.

De medewerkers hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Er wordt van de medewerkers verwacht dat zij in de dagelijkse uitvoering van hun functie de geformuleerde uitgangspunten, kaders, ideeën en werkwijzen die zijn omschreven in het Pedagogisch Kader gebruiken en hieraan verdieping geven om kinderen te helpen en te stimuleren in hun ontwikkeling. We hebben het dan over onderstaande pedagogisch basisdoelen;

- Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Overdracht van normen en waarden

Om deze pedagogisch basisdoelen na te streven verwachten we van de pedagogisch medewerkers dat zij beschikken over de juiste interactievaardigheden;

1. sensitieve responsiviteit; 2. respect voor autonomie; 3. structureren en grenzen stellen; 4. praten en uitleggen; 5. ontwikkelingsstimulering; 6. begeleiden van interacties

De pedagogisch basisdoelen en de interactievaardigheden in de praktijk, zijn aan het einde van dit document te lezen.

De locatie

Onze buitenschoolse opvang is gehuisvest in het gebouw de Groene Draad en biedt opvang aan kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar. De buitenschoolse opvang biedt in schoolweken voorschoolse opvang van 7.30-8.30 uur en naschoolse opvang van 14.00-18.30 uur. Ook is het mogelijk om vroege opvang af te nemen vanaf 7.00 uur, inclusief ontbijt. Wanneer de school een studiedag heeft en het kind aantal het toe laat, wordt er aan kinderen met een vakantiepakketafname extra opvang aangeboden. In de schoolvakanties wordt de vakantieopvang op onze locaties centraal aangeboden en komen er ook kinderen van andere Vlaardingse Wijzer buitenschoolse opvang locaties.

BSO Groene Draad	Vergunning maximale capaciteit: 88 kinderen	Capaciteit per groep
Panda's	4-6 jaar	Maximaal 22 kinderen
Apen	6-7 jaar	Maximaal 22 kinderen
Zebra's	7-8 jaar	Maximaal 22 kinderen
Tijgers	8+ jaar	Maximaal 22 kinderen
BSO Buutvrij	Maximale capaciteit: 12 kinderen	Capaciteit per groep:
Buutvrij, externe ruimte	Vanaf groep 5 (8+ jaar)	Maximaal 12 kinderen

De opvang wordt in het gebouw van De Groene Draad aangeboden in één centrale ruimte als rijke speel leeromgeving, met uitval mogelijkheden naar andere ruimtes zoals het speellokaal.

Wij gebruiken beneden en boven pleinen van IKC Jan Ligthart en de Jenaplanschool.

Iedere groep heeft een eigen stamtafel waar de kinderen gezamenlijk eet/drink momenten hebben en deel kunnen nemen aan gerichte activiteiten.

In de ruimte diverse speelhoeken, waardoor verschillend spel wordt uitgelokt. De spelmaterialen bieden uitdaging. Er is een huishoek, een bouwhoek, een knutselkast, een spelletjeskast en een tv-hoek. De tv wordt ook gebruikt voor het kijken van YOU-tube filmpjes die we gebruiken om bijv. te dansen met de kinderen. Vanuit alle hoeken is contact met de medewerkers mogelijk. De kinderen worden gestimuleerd het spelmateriaal in de hoeken te gebruiken, maar ook na spel het materiaal op te ruimen.

De Groene Draad vormt samen met de Jan Ligthart school een integraal kindcentrum, te noemen IKC Jan Ligthart. Ook bieden wij opvang aan de kinderen van de Jenaplanschool en Avonturijn, IKC De Klinker en de Globe.

De buitenruimte grenst aan het plein van de kleuterklassen en opvang. Hier kunnen de kinderen van de peuteropvang, hele dagopvang, de buitenschoolse opvang en de kleuterklassen gezamenlijk gebruik van maken. De kinderen kunnen fietsen, klimmen, deelnemen aan een activiteit of in de zandbak spelen.

Buiten locatie 'Buutvrij' als extra ruimte / opvang mogelijkheid

Voor kinderen vanaf 8 jaar is er in de schoolweken de mogelijkheid om de plaatsing op maandag, dinsdag en donderdag middag bij 'Buutvrij' af te nemen. Ook kunnen 8+ kinderen die het leuk vinden af en toe mee te gaan naar deze locatie kiezen om een middagje naar Buutvrij te gaan. De kinderen hebben hier een eigen ruimte (honk) bij Sportclub CWO en krijgen uitdaging in 'beweging en natuur'. Deze ruimte ligt midden in een gebied met een buitenfitness, wielrenbaan / skeelerbaan, voetbalvelden en veel groen. De kinderen van 8 jaar en ouder verzamelen om 14.00 uur bij De

Groene Draad en zullen onder begeleiding fietsen / lopen naar Buutvrij waar de kinderen eerst wat eten en drinken, voordat het middag programma begint. Er zullen steeds twee activiteiten aangeboden worden: van 14.45-15.30 uur, een pauze en van 16.00-16.45 uur. Na de activiteiten gaan de kinderen weer onder begeleiding terug naar De Groene Draad, waar wij om 17.00 uur terug zullen zijn en de kinderen weer opgehaald kunnen worden. Wanneer een kind al eerder opgehaald wordt, dan verzoeken wij ouders in de pauze tijd tussen 15.30-16.00 uur het kind op te halen.

Bij deze locatie zit ook Vlaardingen in Beweging (VIB) en mogen wij gebruik maken van hun (buiten) materialen zoals klossen, stelten, diabolo etc.

Bij regenachtig weer zullen de buitenactiviteiten doorgaan en bij heel slecht weer zullen de kinderen een binnenprogramma krijgen.

Het adres van Buutvrij: Trimpad 12, 3135 GA Vlaardingen.

In het kindcentrum

De medewerkers streven naar een doorgaande lijn binnen het kindcentrum. We delen het gebouw en er vindt regelmatig overleg plaats over praktische dingen, de doorgaande lijn en bij bijzonderheden is er contact tussen de medewerkers van de opvang en de groepen. Ook delen we materialen en ideeën. Indien noodzakelijk is er overleg met de interne begeleider over voorsprongen en uitval in de ontwikkeling van de kinderen.

Ook bieden wij een plek voor stages aan studenten van diverse opleidingen en studies.

Het Pedagogisch klimaat

In de buitenschoolse opvang hebben wij oog voor de emotionele veiligheid, de interacties tussen kinderen en volwassenen en de sociale vaardigheden. Dit doen we door een afwisselend aanbod in vrij spel in de hoeken en begeleid spel (puzzels, rijgen, rekenspelletjes) aan de tafels en andere gerichte activiteiten aan te bieden. De sociale ontwikkeling wordt gestimuleerd door interacties tussen kinderen te begeleiden en bewust te zijn van een voorbeeldfunctie.

Pedagogische ondersteuning

De pedagogisch beleidsmedewerker biedt ondersteuning bij het schrijven, implementeren en borgen van pedagogisch beleid. Diverse thema's en onderwerpen en vormen van ondersteuning zijn mogelijk. Dit wordt jaarlijks afgestemd met de directeur van de locatie. Jaarlijks komen er onderwerpen aan bod zoals het document Veiligheid & Gezondheid, het voedingsbeleid, de meldcode, het pedagogisch beleid etc.

Naast de pedagogisch beleidsmedewerker is er een pedagogisch coach die de pedagogisch medewerkers van de locatie ondersteuning/coaching aanbiedt. Met de directeur van de locatie wordt er een teamanalyse gemaakt, waarna er op individueel niveau een aanbod en planning per medewerker en team wordt gemaakt. Dit kan variëren tot het volgen van een workshop, teamoverleg, coaching on the job, observatie, het maken van een POP/PAP. Per medewerker wordt er geregistreerd op welke manier er coaching wordt geboden.

Mentorschap

De kinderen zijn verdeeld over de medewerkers van de groep. De mentor is het vaste aanspreekpunt voor ouders en kind. Ouders krijgen bij het intakegesprek een brief waarop staat wat het mentorschap inhoudt en welke medewerker de mentor van het kind is. De kinderen die in de ontwikkeling opvallen worden onderling besproken en er wordt een groeidocument ingevuld. De

zorgen worden ook besproken met de ouders en met de interne begeleider van het IKC en er kan na toestemming van de ouders contact opgenomen worden met het CJG of een andere externe organisatie.

Verzorging en gezonde leefstijl

Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een gezond voedingsbeleid die wij in de buitenschoolse opvang hanteren. Als tussendoortje bieden wij fruit of volkorenproducten aan en drinken we melk, vruchtenthee of water. Bij seizoen vieringen (Sinterklaas, Pasen) kan hiervan worden afgeweken. Wanneer een kind gaat trakteren, proberen we de ouders te sturen op gezonde traktaties. Snoeptraktaties geven we zo veel mogelijk mee naar huis.

We gaan dagelijks een moment naar buiten, waarbij we de kinderen stimuleren te bewegen met bijv. fietsen, ballen of ander materiaal of deel te nemen aan een beweegactiviteit. Als het weer het niet toelaat doen we dit binnen of in de speelhal van de basisschool.

Wij begeleiden en stimuleren de kinderen in hygiënisch toilet gebruik. Zoals handen wassen, zitten op de wc en doortrekken. We ventileren de ruimtes zodra we binnen komen en hebben dagelijks een boven raam open. De medewerkers zijn zich bewust van een voorbeeldfunctie in veilig, gezond en hygiënisch werken. Wijzer in Opvang en Onderwijs hanteert het Veiligheid en Gezondheid beleid.

Activiteitsaanbod

Er wordt een periode activiteitenplanning gemaakt per 2 weken die zichtbaar opgehangen wordt voor ouders en kinderen. In ons aanbod en planning van activiteiten gebruiken we Doenkids en de inbreng van kinderen. Ook spelen we in op de maatschappelijke ontwikkeling en beleving van de kinderen. In de activiteitenplanning staan activiteiten die gekoppeld zijn aan diverse ontwikkelingsgebieden, leeftijden en talenten. Indien mogelijk maken we uitstapjes passend bij het thema of nodigen we een gast uit die verdieping kan bieden over het onderwerp.

Inzet van medewerkers

Bij het inzetten van pedagogisch medewerkers hanteren wij de BKR regels (medewerker kind ratio). Het kan voor komen dat een pedagogisch medewerker alleen op de groep is ingezet, omdat het aantal kinderen dit toe laat. Per leeftijdsgroep kan de bezetting anders zijn ingezet. De deuren van de sanitaire ruimte zijn altijd open. Via de grote ramen aan het plein of bij de deur kan er altijd naar de groepsruimte gekeken worden. Wij streven naar het inzetten van vaste medewerkers, waarbij minimaal één vast gezicht aanwezig is om continuïteit te kunnen bieden aan de kinderen. Bij het openen en sluiten en in de pauze tijd kan er worden afgeweken van de medewerker kind ratio. Door de stamtafels weten de kinderen bij welke groepsmedewerker ze terecht kunnen bij vragen, conflicten etc.

Dagindeling

Wij hanteren een vast dagritme om aan de kinderen voorspelbaarheid en continuïteit te bieden. De kinderen van groep 1 t/m 5 van IKC Jan Ligthart worden om 14.00 uur door medewerkers bij de klas opgehaald en verzamelen in de hal. Als alle kinderen compleet zijn lopen we gezamenlijk naar de centrale BSO-ruimte, waarna de kinderen aan de stamtafel in de eigen groep een eet/drink moment hebben.

Om 14.15 uur worden de kinderen van de Jenaplanschool opgehaald en verzamelen in de gang. Gezamenlijk lopen de kinderen naar de centrale BSO-ruimte en sluiten aan bij de tafels van de stamgroepen.

Als alle kinderen klaar zijn met het eet/drink moment kunnen de kinderen deelnemen aan de activiteiten van Doenkids. Kinderen worden gestimuleerd en gemotiveerd, maar worden niet verplicht mee te doen. De kinderen kunnen ook kiezen voor vrij spel in een van de speelhoeken.

Om 15.00 uur worden de kinderen van de kleuters en groep 3 van Avonturijn opgehaald en gaan gezamenlijk naar de centrale BSO-ruimte. Kinderen vanaf groep 4 komen zelfstandig. De kinderen starten aan tafel voor een eet/drink moment en kunnen erna aansluiten bij de activiteit of kiezen voor vrij spel.

Om 16.00 uur gaan alle kinderen aan tafel voor een eet/drink moment. Als alle kinderen klaar zijn kunnen zij weer verder met de activiteit of het vrije spel.

Gedurende de dag mogen kinderen ook buiten spelen. Kinderen waarvan ouders toestemming hebben gegeven voor zonder toezicht buiten spelen, mogen zelf naar buiten. Dagelijks is er ook een moment dat er minimaal één medewerker toe zicht houdt op het plein, zodat ook de andere kinderen kunnen buiten spelen.

Plaatsing

Het is mogelijk dat ouders voorafgaand aan de inschrijving op de locatie komen voor een rondleiding en informatie over onze werkwijze. Wanneer een kind is ingeschreven, ontvangen wij vanuit de afdeling plaatsing de kindgegevens en nemen wij contact op met de ouders/verzorgers voor het plannen van een intakegesprek. Het intakegesprek vindt plaats voorafgaand aan de startdatum. Een uitzondering kan zijn dat een kind met spoed geplaatst wordt en het hierdoor niet mogelijk is om vooraf een intakegesprek te plannen. Dan vindt het intakegesprek plaats op de eerste dag dat het kind naar de opvang komt. Zonder het intakegesprek kan het kind niet starten in de opvanggroep. Tijdens het intakegesprek bespreken we de belangrijke gegevens over het kind, de gang van zaken op de locatie, het dagritme, het volgen van het kind en de inhoud van het mentorschap.

Wennen

Wennen is mogelijk vanaf de startdatum van het opvangcontract en gaat in overleg met ouders. Ouders kennen hun kind en weten wat een kind nodig heeft. De eerste dag dat een kind start op onze buitenschoolse opvang, bekijken we hoe het kind zich voelt. Ouders mogen altijd bellen om te vragen hoe het met het kind gaat. Wanneer wij signaleren dat een kind het moeilijk heeft in de eerste periode van de opvang, nemen wij contact op met de ouders om te vragen of het mogelijk is het kind eerder op te halen. Het wennen verloopt kindgericht en in samenwerking met ouders.

Ouderportaal Konnect

Wijzer in Opvang en Onderwijs gebruikt het Ouderportaal Konnect. In het ouderportaal vindt u uw opvangovereenkomsten, facturen, nieuws vanuit Wijzer-, de locatie-, en de groep van uw kind. Konnect is het communicatiemiddel van de organisatie en locatie. Voor kinderen onder de 1 jaar gebruiken wij Konnect als overdracht schriftje. Wanneer uw kind niet komt, moet u dit doorgeven via Konnect. Vanuit de afdeling plaatsing ontvangt u inloggegevens en de handleiding.

Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie

Wanneer ouders kinderen komen brengen en halen besteden wij tijd en aandacht aan een overdrachtsmoment, waarbij wij ouders mondeling over diverse zaken informeren. Tevens gebruiken wij een app om ouders te informeren en te betrekken bij de opvang. Ook krijgen ouders een nieuwsbrief.

Oudercommissie

Wij streven naar een locatie oudercommissie en werven een aantal keer per jaar binnen de locatie voor leden. We nodigen ouders mondeling uit, maar gebruiken bijv. de nieuwsbrief om leden te werven. De oudercommissie denkt mee, adviseert over de locatie, de opvang en veranderingen in bijv. beleid.

Vakantieopvang

Wij bieden op onze locatie in de schoolvakanties centraal opvang aan voor alle Vlaardingse Wijzer BSO locaties. Dat betekent dat kinderen met een vakantiepakket tussen 7.00 – 18.30 uur deel kunnen nemen aan een uitdagend opvang en activiteitenaanbod. Wij streven ernaar om gedurende de vakantie een medewerker van alle BSO's in te zetten. Ouders ontvangen voorafgaand aan de schoolvakantie de activiteitenplanning. In de meivakantie kunnen kinderen van 7 jaar en ouder mee op vakantiecamp. Wij vragen ouders vooraf aan te geven in welke weken en op welke dagen de kinderen naar de vakantieopvang komen, zodat wij rekening kunnen houden met de planning. Wij maken uitstapjes, ouders geven tijdens het intakegesprek toestemming voor het meegaan in de Wijzerbus, het maken van uitstapjes etc. Wanneer wij gaan zwemmen, mogen kinderen die in het bezit zijn van een zwemdiploma mee. Een aantal weken voor de vakantie ontvangen ouders het programma. Het programma wordt ook kenbaar gemaakt op de locatie.

Na elke vakantie evalueren wij ons opvang aanbod en kijken we naar het aanbod voor de volgende vakantie.

Kinderparticipatie op de BSO

Bij ons activiteitenaanbod spelen wij in op de wensen, talenten en behoefte van de kinderen. Wij vragen aan de kinderen wat zij leuk vinden om te doen, mee te denken en te kijken naar de inrichting van de groepsruimte. Wij kijken naar maatschappelijke ontwikkelingen en verwerken deze ontwikkelingen in onze activiteitenplanningen. De kinderen worden gestimuleerd en gemotiveerd mee te denken en deel te nemen aan diverse activiteiten.

Klachten en geschillencommissie

Wanneer ouders klachten, complimenten of suggesties hebben hanteren wij de klachtenprocedure van Wijzer in Opvang;

1. Ouders dienen schriftelijk een klacht in. Zij worden attent gemaakt op het klachtenreglement welke te vinden is middels een link op de website: www.wijzer.nu
2. Binnen twee weken worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek en wordt het "klachtenformulier na eerste melding van een klacht" ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders het formulier en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie.
3. Binnen twee weken worden de ouders door de hogere geleding uitgenodigd voor een gesprek en wordt het "klachtenformulier na de tweede melding van een klacht" ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders de twee formulieren en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie. Dit is te allen tijde het bestuur.

4. Binnen twee weken worden de ouders door het bestuur uitgenodigd voor een gesprek en wordt het “klachtenformulier na de derde melding van een klacht” ingevuld.
5. Zoals in het interne klachtenreglement is vermeld mag de procedure na ontvangst van de schriftelijke klacht in totaal niet langer duren dan 6 weken.
6. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid is afgehandeld hebben de ouders de mogelijkheid om de klacht bij de geschillencommissie in te dienen. Informatie is te vinden via de website: www.wijzer.nu

Wanneer de klacht op de locatie naar tevredenheid is afgehandeld worden de formulieren en de klacht op de locatie bewaard.

Indien de klacht door het bestuur is behandeld worden alle formulieren en de schriftelijke klacht op het servicebureau bewaard.

Gelukkig krijgen we ook complimenten, suggesties en aandachtspunten. Hiervoor kan het “formulier voor het noteren van complimenten, suggestie en aandachtspunten” worden gebruikt.

De pedagogisch basisdoelen in de praktijk

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid is de basis van de pedagogische doelstellingen van ons kindcentrum. De medewerkers beschikken over interactievaardigheden. Hierdoor zijn zij in staat een hechte en veilige band met kinderen te ontwikkelen. Wanneer een kind en/of ouder binnen komt worden zij begroet. Wanneer een kind zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning, zullen deze signalen juist geïnterpreteerd worden en zal er passend op worden gereageerd. Hierdoor zal een kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig voelen. Er wordt rekening gehouden met de leeftijd en ontwikkelingsfasen van kinderen. Ook streeft het kindcentrum naar het vormen van vaste groepen kinderen en vaste medewerkers op de groepen. De medewerkers hebben oog voor de een op een interacties met kinderen, maar sturen ook, waar nodig, interacties tussen kinderen onderling. De medewerkers begeleiden en stimuleren kinderen in samen te spelen, te leren, te delen, zich te verplaatsen in elkaar en problemen onderling op te lossen. De inrichting sluit aan bij de doelgroep en de belevingswereld van de kinderen en draagt bij aan een gevoel van geborgenheid. Er is een basisinventarislijst inricht materiaal en er is een veiligheids- en gezondheidsdocument waarin risico's op ongevallen jaarlijks worden geïnterpreteerd en door onderhoud en acties de risico's op ongelukjes worden ingeschat en beperkt. De medewerkers streven ernaar om een voorspelbare, aantrekkelijke en vertrouwde leeromgeving en dagritme te creëren. Dit is terug te zien in dagritme kaarten. Dit geeft de kinderen regelmaat en houvast en hierdoor een gevoel van veiligheid. Vaste elementen zoals brengen en halen, de kring, binnen en buiten spelen, de lunch etc. bieden structuur.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Kinderen worden door de medewerkers begeleid door middel van het aanbieden van betekenisvolle activiteiten, bij het zoeken naar mogelijkheden, wensen en grenzen met betrekking tot henzelf en hun omgeving. Zo krijgen kinderen de gelegenheid cognitieve vaardigheden te ontwikkelen en zelfvertrouwen op te bouwen. Spelen en leren is onlosmakelijk met elkaar verbonden. Medewerkers geven met hun gedrag en begeleiding het goede voorbeeld en zijn zich hier van bewust. De medewerkers zijn VVE gecertificeerd in het aanbieden van voor en vroegschoolse educatie. Kinderen doen op jonge leeftijd mee aan educatieve themaprogramma's die aansluiten bij de belevingswereld en ontwikkelniveaus van de kinderen. In het VVE-aanbod wordt een totaal aanbod van taal, spelen en leren aangeboden voor kinderen in de leeftijd van 2 t/m 6 jaar. De medewerkers geven kinderen de ruimte om de omgeving te ontdekken en hun motoriek en zintuigen te ontwikkelen. De mogelijkheid om te bewegen, te voelen, zien, ruiken, horen en te proeven. De omgeving is veilig, geletterd, uitdagend, gevarieerd en heeft aansluiting bij de zone van de naaste ontwikkeling van de kinderen. De medewerker heeft oog voor de actuele ontwikkeling van het kind, wat een kind op eigen kracht kan. Daarnaast biedt de medewerker het kind uitdaging en hulp om de naaste ontwikkeling te stimuleren. De medewerker is enthousiast en heeft een actieve betrokken rol. Activiteiten gericht op gezondheid, kennis van de wereld, muziek en dans, denken, taal en rekenen en de motoriek worden ingezet. De activiteiten zijn gekoppeld aan ontwikkelingsdoelen om aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind. Deze doelen komen uit de observatiemethode.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties

De sociale ontwikkeling is de ontwikkeling van kinderen, waarbij ze leren omgaan met zichzelf en anderen en waarbij ze leren wat de eigen en andermans gevoelens zijn. Belangrijk bij deze ontwikkeling zijn de psychologische behoeften, hechting en sociale interacties.

Kinderen moeten het gevoel hebben zelf de regie te hebben, zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen en moeten het vertrouwen in de eigen vaardigheden. De medewerkers bouwen een relatie op met kinderen en ouders, praten met hen en erkennen gevoelens. De gesproken taal ondersteunt de non verbale communicatie en geeft kinderen het vertrouwen dat ze emoties mogen tonen. De kinderen voelen zich gerespecteerd, gelijkwaardig en gewaardeerd en komen tot interactie met anderen en medewerkers. De medewerker houdt rekening met de verschillen in behoeften en belangen, maakt afwegingen en blijft kijken naar kinderen. De medewerker is zich er van bewust wanneer en hoe in te grijpen bij conflicten en laat de kinderen nadenken over oplossingen. De medewerker is een voorbeeldfunctie in sociaal gedrag, wisselt ideeën en ervaringen uit met medemedewerkers en ouders/verzorgers. Het kindcentrum biedt gelijke kansen en mogelijkheden voor alle kinderen. Opvallend gedrag wordt gesignaleerd, geobserveerd, geanalyseerd en besproken met de ouders. Na toestemming van ouders wordt er contact opgenomen met het consultatiebureau en wordt het kind besproken met de interne begeleider van de locatie. Ouders worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelen en de zorgroute die doorlopen wordt.

Overdracht van normen en waarden

De kinderen worden gestimuleerd om met een open blik kennis te maken met algemene waarden en normen in de samenleving met oog op een respectvolle omgang met anderen en het deelnemen aan de maatschappij. Door aandacht te geven aan diverse culturen, gebruiken, tradities en gewoontes van de samenleving en de verschillende culturen die daar deel van uit maken, leren kinderen. De medewerkers hebben respect voor verschillen in temperament, talent, cultuur, opvoedstijlen, sekse, religie, sociaal milieu, opleidingsniveau, gezinssamenstellingen en beperkingen. Door een voorbeeldfunctie van de medewerker en aandacht te besteden aan diversiteit leren kinderen zich aan te kunnen passen. Niemand wordt buitengesloten en er wordt gestreefd naar gelijke kansen voor alle kinderen. De basis hiervoor is het bieden van structuur en het creëren van een veilig klimaat waarin de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd en waarin kinderen zich leren aanpassen aan de regels en omgangsvormen die gelden in de samenleving waarin kinderen opgroeien.

De interactievaardigheden in de praktijk

Sensitieve responsiviteit

De basis van sensitieve responsiviteit, de vaardigheid om signalen en behoeften van kinderen op te merken, goed te interpreteren en er passend op te reageren, is kijken naar kinderen. Door goed naar kinderen te kijken tijdens verzorgingsmomenten en spelmomenten, verwerft de medewerker veel kennis over de ontwikkeling en de eigenschappen en interesses van het kind. Deze kennis heeft de medewerker nodig om te kunnen aansluiten bij de mogelijkheden van ieder kind en het kind een stapje verder te helpen in de ontwikkeling. Door het bieden van emotionele ondersteuning en het gevoel van warmte en geborgenheid geven, een kind oppakken, troosten en knuffelen, krijgt het kind vertrouwen in de ander, zelfvertrouwen en een gevoel van eigenwaarde.

Respect voor autonomie

Bij het respecteren van de autonomie ziet de medewerker alle kinderen in de groep als individu. Een kind is niet alleen een onderdeel van de grote groep. Ieder kind heeft zijn eigen gewoontes, voorkeuren en ideeën. De medewerker benoemt wat kinderen voelen, zien en ervaren en laat merken dat zij/hij op de hoogte is waar het kind van houdt, waar het graag mee speelt en hoe de thuissituatie is. De medewerker benoemt het als een kind verdrietig is en vraagt wat er aan de hand is. Kinderen mogen zelf dingen doen en uitproberen, oplossingen bedenken en zelf ervaringen opdoen. Zo leren kinderen zelfvertrouwen te ontwikkelen. De medewerker toont waardering voor de initiatieven van de kinderen en ondersteunt de kinderen in het opdoen van nieuwe ervaringen. Door zo te handelen en te kijken naar een kind respecteert de medewerker de autonomie van het kind. Geduld hebben en het tempo en de ontwikkeling van een kind volgen past dan ook zeker binnen het ontwikkelingsgericht werken met het VVE programma.

Structureren en grenzen stellen

Bij structureren en grenzen stellen maken de medewerkers duidelijk wat de kinderen in de groep kunnen verwachten, welke regels er zijn en hoe zij ervoor zorgen dat de kinderen en de andere medewerkers zich daar ook aan houden. Er wordt gewerkt met een vast dagritme, dat voorspelbaarheid biedt aan de kinderen. Kinderen kunnen hierdoor makkelijker mee doen, omdat ze weten wat er komen gaat en wat er van de kinderen verwacht wordt. De medewerker helpt de kinderen bij het volgen van de regels door afspraken te herhalen en door tijdig in te grijpen als het ernaar uit ziet dat een kind de regel vergeet. De medewerker geeft een duidelijke uitleg over wat zij van kinderen verwacht bij een activiteit, uitstapje, taak of verzorgingsmoment. De medewerkers zijn consequent. Er zijn groepsafspraken die op een respectvolle en inzichtelijke manier gedeeld worden en structuur bieden. In het groepsproces is bijv. aan de orde stellen van beurten belangrijk. Dit creëert kansen voor alle kinderen om actief deel te nemen aan een gesprek of activiteit.

Begeleiden van interacties

De kinderen komen in het kindcentrum in aanraking met veel andere kinderen en hebben naast het samenleven gedurende de dag ook onderling contact. Deze ervaringen kunnen de sociaal emotionele ontwikkeling positief en negatief beïnvloeden. Het is van belang dat een medewerker oog heeft voor de interacties en deze zo nodig begeleidt en stimuleert. De medewerker merkt zowel negatieve als positieve situaties op en waardeert en beloont deze waardevolle en leerzame contactmomenten. Opmerken en aanmoedigen zijn een belangrijke taak voor de medewerkers. Een voorbeeldfunctie, imiteren en kinderen samen taakjes laten doen dragen bij aan het stimuleren en het begeleiden van interacties. Negatieve interacties worden door de medewerker bijgestuurd door middel van bemiddelen en helpen samen verder te kunnen. De medewerker is open, zonder oordeel en speelt geen politieagent. De medewerker is de bemiddelaar en laat de kinderen samen nadenken over een oplossing. De medewerker heeft positieve aandacht voor alle kinderen en zorgt voor een prettige groeps sfeer/klimaat. Er wordt een WIJ gevoel gecreëerd doordat er gezamenlijke activiteiten plaats vinden met vertrouwde gewoontes en rituelen. De kinderen krijgen de gelegenheid om in kleine groepjes te spelen, maar ook zich even terug te kunnen trekken.

Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de acties die de medewerker onderneemt om de kinderen te begeleiden bij het vergroten van vaardigheden en kennis, passend bij het ontwikkelniveau en het potentieel van kinderen. In het werken met het VVE-programma kijken we naar het ontwikkelniveau van de kinderen en stellen we doelen passend bij deze ontwikkeling. De stimulering sluit aan en is niet te moeilijk of te makkelijk (de zone van de naaste ontwikkeling). De medewerker prikkelt de aandacht en interesses van de kinderen. De ontwikkelingsgebieden die wij stimuleren d.m.v. activiteiten zijn de cognitieve ontwikkeling en spel, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling. Er zijn geplande activiteiten zoals opgenomen in onze thema planning, maar ook ontstaan er spontane activiteiten die passen bij de belevingswereld van de kinderen en de maatschappelijke ontwikkelingen. Door open vragen te stellen wordt onderzocht welke kennis kinderen al hebben verworven over een bepaald onderwerp, voorwerp, boek etc. Er wordt dieper ingegaan op de uitingen van kinderen, maar ook worden kinderen gestimuleerd te denken in oplossingen of vragen te stellen. Bij ontwikkelingsstimulering is een rijke speel leeromgeving ook belangrijk. Er zijn hoeken, divers speelmateriaal, boeken etc. De medewerker onderneemt, doet en ervaart samen met kinderen, speelt mee. De medewerker toont belangstelling voor de kinderen en onderzoekt welke plannen het kind heeft en helpt bij het behalen van deze plannen. Door vragen te stellen en te praten komt de medewerker tot een beeld van interesses, ontwikkeling, kennis en verbindt de medewerker kinderen met elkaar tot een groepsproces of samen spel.

Praten en uitleg geven

Kinderen leren taal door een combinatie van taalaanbod door de omgeving, taalproductie door het kind en door feedback op het taalgebruik vanuit de omgeving. De medewerkers bieden een rijk taalaanbod. Alle interacties worden voortdurend begeleid door taal. Praten en uitleggen is de mate waarin de pedagogisch medewerker praat en dingen uitlegt. De manier waarop de medewerker dit doet is van belang. De medewerker leert de kinderen de taal te begrijpen en te gebruiken, gevoelens, eigen wil en handelingen onder woorden te brengen, de wereld om het kind heen te begrijpen, maar ook samen leren en elkaar te begrijpen. De beroepskrach benoemt wat ze doet en wat er gaat gebeuren en gebeurt. De medewerker benoemt gevoelens en gaat na of de intenties van de kinderen duidelijk zijn. Door gesprekjes te voeren waarbij de medewerker zich aanpast aan het begripsniveau speelt zij in op interesses van de kinderen. De medewerker gebruikt ook non-verbale communicatie passend bij de verbale communicatie en verwoordt wat er feitelijk gebeurt en wat de medewerker gaan doen. De medewerker vertelt verhalen en leest verhalen voor.

